

Bekostiging samenwerkingsverband passend onderwijs VO

Colofon

Uitgever: VO-Raad / Utrecht
Auteur: Bé Keizer, adviseur bedrijfsvoering funderend onderwijs
Datum uitgave: april 2017

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden, zonder schriftelijke toestemming van de uitgever.

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Uitgangspunten bekostiging SWV, LWOO, PRO en bekostiging VSO 4	
3. Bekostiging lichte ondersteuning	7
4. Bekostiging zware ondersteuning	13
5. Invoeringssystematiek	19
Bijlage I: Bedragen lichte ondersteuning 2017-2018 en 2017	20
Bijlage II: Bedragen zware ondersteuning 2017-2018 en 2017	21
Bijlage III: Invoering Zware ondersteuning in 2014-2015 en 2015-2016	23

1. Inleiding

De nieuwe bekostiging van het passend onderwijs is ingegaan per 1 augustus 2014 en betreft dan de bekostiging van het samenwerkingsverband en het (V)SO. Daarbij is er sprake van meerjarige invoerings- en overgangsregelingen.

De bekostiging van de 'lichte' ondersteuning was gebaseerd op het aantal leerlingen in groep 3/4 van het VMBO. Dat is met de invoering van passend onderwijs per 1 augustus 2014 veranderd en gaat plaatsvinden in een bedrag per leerling VO, inclusief de LWOO- en PRO-leerlingen. Dat bracht herverdeeffecten teweeg en daarvoor was er een overgangsregeling.

Inmiddels is een wetwijziging tot stand gebracht waarin het LWOO en PRO ook onder passend onderwijs valt met ingang van 1 augustus 2015. Daarmee is de bekostiging van de lichte ondersteuning wederom ingrijpend veranderd per 1 jan. 2016.

De wet gaat in de toekenning uit van enige compartimentering van de lichte en de zware ondersteuning in het VO wat de toekenning aan het samenwerkingsverband betreft, waardoor beide bekostigingsstromen apart zichtbaar blijven in de toekenning. Het geld blijft vervolgens een lumpsumbudget.

De samenwerkingsverbanden zijn vastgesteld in de Regeling regio-indeling samenwerkingsverbanden passend onderwijs PO en VO, laatstelijk gewijzigd bij Stcrt. 2015 nr. 10828, d.d. 22 april 2015. Het aantal samenwerkingsverbanden bedraagt 76 voor het PO en 74 voor het VO. Daar komt per sector nog het landelijke samenwerkingsverband op basis van denominatie bij.

In de zogenaamde 'Variawet passend onderwijs' van 1 april 2015 is opgenomen dat de zogenaamde peildatum, een soort tweede teldatum met het oog op groei van het VSO, nu een vaste datum is: 1 februari voorafgaand aan het daaropvolgende schooljaar. Dit geldt in verband met de schooljaarbekostiging voor de overdracht naar het VSO.

2. Uitgangspunten bekostiging SWV en LWOO-PRO en bekostiging VSO

Uitgangspunten bekostiging samenwerkingsverband

De bekostiging van het samenwerkingsverband passend onderwijs is voor het PO en VO op dezelfde principes gebaseerd. De kerngedachte daarbij is dat een gefixeerd ondersteuningsbudget beschikbaar is voor een samenwerkingsverband en binnen het kader van dat budget heeft een samenwerkingsverband in hoge mate vrijheid van handelen om de ondersteuning zelf vorm te geven. Het gefixeerde budget wordt bepaald door de toekenning van een vast ondersteuningsbedrag per leerling waardoor elk samenwerkingsverband een gelijk niveau van bekostiging ontvangt. De toekenning in het VO vindt plaats door uit te gaan van bekostiging per kalenderjaar, waarbij de bedragen elk jaar volgens een eigen systeem van indexatie worden aangepast.

Het gegeven van het vaste budget levert voor een samenwerkingsverband de prikkel op dat wanneer de ondersteuning minder in een speciale setting plaatsvindt als het LWOO, het PRO of het VSO, er meer middelen beschikbaar blijven voor het regulier onderwijs om de ondersteuning op die scholen te verbeteren. Omgekeerd geldt dat wanneer veel leerlingen aangewezen zijn op het LWOO, PRO of VSO, er minder ondersteuningsmiddelen voor de reguliere VO-scholen overblijven. Dat kan zelfs betekenen dat wanneer het budget van het samenwerkingsverband uitgeput raakt door een hoge verwijzing, de besturen uit de bekostiging voor hun scholen bij moeten dragen aan de overdrachtsverplichtingen van het samenwerkingsverband.

Uitgangspunten bekostiging lichte ondersteuning en LWOO-PRO

De uitgangspunten voor de bekostiging van de lichte ondersteuning VO zijn per 1 augustus 2014 aangepast in de zin dat niet langer het aantal leerlingen in het derde en vierde leerjaar van het VMBO de grondslag vormen voor de berekening van het lichte ondersteuningsbudget, maar het totaal aantal leerlingen VO, incl. die van het LWOO en PRO. Het budget voor het regionaal zorgbudget en die voor de reboundvoorziening zijn samengevoegd met die van de projecten Herstart en Op de Rails en dat leidt tot het bedrag per leerling VO. Deze omzetting van bekostigingsstromen leidde tot herverdeeffecten waarvoor een overgangsregeling is getroffen voor de periode van 1 augustus 2014 tot 1 januari 2017.

Met ingang van 1 augustus 2015 zijn ook het LWOO en PRO ondergebracht in het systeem van passend onderwijs en behoren dan ook integraal tot het samenwerkingsverband (Wet van 1 april 2015, Stcrt. 2015 nr. 149). Voor het VO is er nu sprake van een budget lichte ondersteuning dat bestaat uit het budget LWOO, het budget PRO en het budget Overige lichte ondersteuning¹.

Voor het gehele funderend onderwijs wordt onderscheid gemaakt in basisbekostiging en ondersteuningsbekostiging. De basisbekostiging in het VO betekent een toekenning per leerling die overeenkomt met de gemiddelde bekostiging van een leerling in het reguliere voortgezet onderwijs. De ondersteuningsbekostiging houdt de bekostiging in voor een

---

¹ Met Overige lichte ondersteuning wordt alle lichte ondersteuning bedoeld die geen LWOO of PRO is.

leerling die extra ondersteuning nodig heeft en differentieert naar de aard en omvang van de normatief vastgestelde ondersteuning.

Uitgangspunten bekostiging VSO

De nieuwe bekostigingssystematiek voor het (V)SO kent ook het onderscheid in basisbekostiging personeel resp. materieel en de ondersteuningsbekostiging personeel resp. materieel. Het samenwerkingsverband betaalt alle ondersteuningsbekostiging. Voor de uitvoering wordt door de overheid (DUO) het ondersteuningsbedrag voor de VSO-school ingehouden op het ondersteuningsbudget dat het samenwerkingsverband wordt toegerekend op basis van de teldatum 1 okt. T-1. Daarbij is de bijdrage voor elke leerling op de VSO-school afkomstig van het samenwerkingsverband waaruit die leerling afkomstig is.

Er wordt gewerkt met de peildatum 1 februari voor elk samenwerkingsverband en dan vindt aanvullende basis- en ondersteuningsbekostiging plaats voor de personele kosten². Alle groeimiddelen van het (V)SO zijn overgedragen aan de SWV-en. De omvang van dat budget is zeker voldoende om de groei op 1 februari te bekostigen.

De materiële bekostiging volstaat wat de wet betreft met de leerlingaantallen op de teldatum. Het is gebruikelijk dat het (V)SO ook groeimiddelen ontvangt voor de materiële bekostiging. Het is daarom logisch voor het SWV om de groei van het aantal leerlingen VSO op de peildatum ook te honoreren, zodat de leerlingaantallen van de peildatum dan leiden tot aanvulling van de materiële bekostiging m.b.t. basis- en ondersteuningsbekostiging.

Daarnaast ontvangt het VSO van het Rijk het deel van het budget personeels- en arbeidsmarktbeleid in de personele basisbekostiging dat overeenkomt met hetgeen voor een reguliere leerling wordt toegekend, terwijl het ondersteuningsdeel is opgenomen in het personele ondersteuningsbedrag per leerling dat door het samenwerkingsverband wordt toegekend. Ook wordt door het Rijk de directietoeslag toegekend evenals het budget Prestatiebox. De toekenning van het Rijk voor de onderwijsachterstandenregeling – de cumi-regeling – blijft ook van toepassing voor het VSO.

Uitputting bekostiging

Voor de bekostiging van het LWOO, het PRO en het VSO geldt dat de situatie kan ontstaan dat het samenwerkingsverband onvoldoende bekostiging ontvangt om aan de overdrachtsverplichtingen te voldoen. Als het om het LWOO en PRO gaat, betekent het dat de besturen van alle scholen, ook de VSO-scholen dan bijdragen naar rato van het aantal leerlingen op de school (1 oktober T-1) dat tot dat samenwerkingsverband hoort om aan de overdrachtsverplichtingen te kunnen voldoen. Voor de uitvoering draagt DUO zorg op basis van de teldatum 1 okt. T-1.

---

² In de wet is alleen opgenomen dat er sprake is van aanvulling van de personele ondersteuningsbekostiging en niet van de personele basisbekostiging. Geadviseerd wordt door de VO-Raad en de PO-Raad om ook de personele basisbekostiging over te dragen. Daartoe is in het instrument Kijkdoos groeiregeling SWV VO deze keuzemogelijkheid ingebouwd.

Gaat het om uitputting in verband met het VSO dan moeten de besturen van alle scholen ook aanvullend bijdragen en mocht het al aan de orde zijn op de teldatum dan houdt DUO die bijdrage per leerling al meteen in op de reguliere bekostiging aan die schoolbesturen. Doet het zich voor op basis van de overdrachtsverplichting op de peildatum, dan moet het samenwerkingsverband zelf dit berekenen per leerling en dit innen/verrekenen met de betreffende schoolbesturen. Ook dan doen de VSO-scholen mee aan de inhouding.

Wanneer in 2015 LWOO en PRO ondergebracht worden bij het samenwerkingsverband en er sprake is van uitputting, houdt DUO die bijdrage per leerling al meteen in op de reguliere bekostiging aan die schoolbesturen voor 2016.

Hierna wordt uitvoeriger ingegaan op de bekostiging van de lichte resp. de zware ondersteuning. Daarbij zal sprake zijn van af en toe herhaling van hetgeen in deze paragraaf op hoofdlijnen is geschetst.

3 Bekostiging lichte ondersteuning VO en LWOO-PRO

Forse veranderingen lichte ondersteuning

Door de onderbrenging van LWOO en PRO in het systeem van passend onderwijs is de bestaande lichte ondersteuning uitgebreid met de bekostiging van de ondersteuning voor LWOO en PRO. Er was al een onderscheid in de bekostiging LWOO en PRO naar basisbekostiging en ondersteuningsbekostiging, waarbij het ondersteuningsbudget is gemaximeerd op het niveau van de telling 1 oktober 2012.

Voor elk samenwerkingsverband wordt nu een budget voor PRO, voor LWOO en een budget voor overige lichte ondersteuning vastgesteld. Deze budgetten worden onafhankelijk van elkaar vastgesteld. Deze budgetten vormen gezamenlijk het normatief budget voor lichte ondersteuning van een samenwerkingsverband.

Overige lichte ondersteuning

De bekostigingssystematiek van de Overige lichte ondersteuning als zodanig is al per 1 augustus 2014 veranderd. De toekenning van het regionale zorgbudget is samengevoegd met het budget Rebound en ook de middelen voor Herstart en Op de Rails zijn daaraan toegevoegd. De middelen van de Overige lichte ondersteuning zijn bedoeld voor tijdelijke extra ondersteuning met het oog op terugkeer van de leerling in het reguliere onderwijs.

De oude samenwerkingsverbanden zijn opgeheven en het daarbij resterende eigen vermogen per samenwerkingsverband is in principe verdeeld over de deelnemende schoolbesturen in het oude samenwerkingsverband naar rato van het aantal leerlingen in dat samenwerkingsverband.

LWOO en PRO

De nieuwe bekostigingssystematiek betekent voor het LWOO en PRO dat het Rijk met ingang van 1 januari 2016 op basis van de teldatum 1 oktober T-1, de eerste keer dus 1 okt. 2015, de basisbekostiging toekent voor het LWOO en PRO en dat het ondersteuningsbudget voor LWOO en PRO wordt toegerekend aan het samenwerkingsverband. Voor dat ondersteuningsbudget wordt het aantal leerlingen LWOO en PRO berekend op basis van het aandeel leerlingen LWOO en PRO dat op 1 oktober 2012 in het samenwerkingsverband passend onderwijs was ingeschreven. In totaal gaat het op die datum om zo'n 100.000 leerlingen LWOO (een kwart van de leerlingen VMBO) en 27.000 leerlingen PRO. Tegelijkertijd ontvangt elke school met een LWOO-licentie (driekwart van de VMBO-scholen heeft nu zo'n licentie) voor elke LWOO-leerling die als zodanig is ingeschreven en elke school met een afdeling PRO of een zelfstandige PRO-school (daarvan zijn er 180) voor elke ingeschreven leerling de ondersteuningsbekostiging per leerling. De omvang van deze ondersteuningsbekostiging wordt gegrond op een hoeveelheid formatie OP per leerling met de actuele prijs die bij die formatie OP hoort. Daaraan wordt een bedrag voor de exploitatie toegevoegd, het gemiddelde voor LWOO en PRO.

De verrekening van enerzijds de toegerekende ondersteuningsbekostiging aan het samenwerkingsverband en anderzijds de bekostiging voor iedere ingeschreven leerling LWOO resp. PRO vindt plaats door DUO op basis van de telling van 1 oktober T-1.

De budgettering LWOO en PRO van het samenwerkingsverband is dus niet verevend voor alle samenwerkingsverbanden³, maar wordt bepaald op het aandeel aan LWOO- resp. PRO-leerlingen per samenwerkingsverband. Het aandeel aan leerlingen LWOO resp. PRO is bepaald op basis van de telling van 1 oktober 2012 en wordt uitgedrukt in een percentage van het totaal aantal leerlingen VO, incl. LWOO en PRO (een percentage met twee cijfers achter de komma). Dat percentage wordt vermenigvuldigd met het totaal aantal leerlingen in het samenwerkingsverband passend onderwijs op 1 oktober en dat fictieve aantal leerlingen wordt vermenigvuldigd met een bedrag per leerling LWOO resp. een bedrag per leerling PRO waarbij **geen** rekening wordt gehouden met de schoolsoortgroep die van toepassing is voor elke betrokken VO-school. De ondersteuningsbekostiging is voor LWOO en PRO hetzelfde bedrag per leerling⁴. Voor het LWOO en PRO geldt de kalenderjaarbekostiging (en dat betekent tevens dat er geen sprake is van groeibekostiging op basis van de peildatum).

Voor de overdrachtsverplichting van de ondersteuningsbekostiging aan LWOO en PRO wordt uitgegaan van het feitelijk aantal leerlingen op 1 oktober voorafgaand aan het dan volgende kalenderjaar en die overdracht wordt uitgevoerd door DUO. Die put uit het budget van de lichte ondersteuning LWOO resp. PRO van het samenwerkingsverband (o.b.v. het fictieve aantal leerlingen LWOO en PRO), berekent de overdrachtsverplichting per school voor LWOO en PRO die deel uitmaakt van het samenwerkingsverband, en draagt de berekende overdrachtsverplichting uit het budget van het samenwerkingsverband over aan die scholen. Het zal duidelijk zijn dat als het feitelijke aantal leerlingen LWOO resp. PRO hoger is dan het fictief berekende aantal leerlingen het samenwerkingsverband tekort komt aan het toegekende budget voor LWOO en PRO. Maar dan wordt het budget Overige lichte ondersteuning er ook bij betrokken en is er dus pas sprake van uitputting als de gehele lichte ondersteuning te weinig blijkt voor de overdrachtsverplichtingen aan LWOO en PRO. Als er sprake is van uitputting wordt het tekort verhaald op de lumpsumtoekenning van de deelnemende scholen in het samenwerkingsverband. De bijdrage per school wordt berekend naar rato van het aantal leerlingen dat tot het samenwerkingsverband behoort.

Voorbeeld:

- Samenwerkingsverband X had op 1-10-2012 5000 leerlingen waarvan er 500 deelnamen aan het LWOO.
- Op 1-10-2015 heeft dit samenwerkingsverband 6000 leerlingen en maken 550 leerlingen gebruik van het LWOO.

---

³ Op basis van een nader onderzoek is in 2016 besloten vooralsnog niet over te gaan tot verevening. Wat het dan wel wordt, moet nog beslist worden.

⁴ Dus geen onderscheid naar LWOO en PRO.

- Dan wordt het lichte ondersteuningsbudget LWOO als volgt berekend:
 $500/5000 = 10\%$

$$6000 * 10\% = 600$$

$600 * \text{een bedrag per leerling} = \text{lichte ondersteuningsbudget voor deel LWOO.}$

Uit dit voorbeeld blijkt dat het ondersteuningsbudget van het samenwerkingsverband niet afhankelijk is van het werkelijke aantal LWOO-leerlingen, maar van het percentage LWOO-leerlingen dat het samenwerkingsverband op 1-10-2012 had. Het 'deelnamepercentage' van LWOO blijft voor de bekostiging dus constant.

LWOO is geen schoolsoort terwijl PRO dat wel is. De schoolsoort PRO kan een afdeling zijn binnen een school VO maar ook een zelfstandige school. In dat laatste geval ontvangt de school voor PRO van het Rijk ook de vaste componenten van de schoolbekostiging. Dat blijft onveranderd.

Elke vestiging van een school met een brinnummer neemt deel aan het samenwerkingsverband waarin die vestiging gelegen is. Op die wijze kan een school voor voortgezet onderwijs met meerdere vestigingen in principe deelnemen aan meerdere samenwerkingsverbanden. In de praktijk zal dit in beperkte mate voorkomen.

Een school voor VSO kan meerdere vestigingen hebben die meer verspreid in een gebied liggen en daardoor in meerdere samenwerkingsverbanden deelnemen. Ook zal een VSO-school veelal leerlingen hebben die afkomstig zijn van een VO-school uit een ander samenwerkingsverband dan waarin die VSO-school zelf gelegen is. Dan kan die VSO-school desgewenst ook deel uitmaken van dat samenwerkingsverband.

Voor het LWOO en PRO geldt dat een toewijzing van ondersteuning landelijk geldig is en dat het samenwerkingsverband waarin de betreffende school met LWOO resp. PRO staat, die ondersteuning bekostigt. De school in het samenwerkingsverband dat de leerling bij het SWV meldt voor aanwijzing voor LWOO-ondersteuning resp. voor de PRO-school is daarbij dus niet bepalend voor de bepaling van het samenwerkingsverband dat de bekostiging moet leveren. Dat wijkt dus duidelijk af van de systematiek zoals die geldt voor leerlingen van het (V)SO. De overweging daarvoor is dat dit soort grensverkeer voor LWOO en PRO slechts beperkt voorkomt, over een langere tijd bezien elkaar opheft en daarom een complexe uitwerking van de toerekening van dit grensverkeer overbodig maakt.

Bij de overgang van LWOO en PRO naar passend onderwijs gold voor de periode 1 augustus 2015 tot 1 januari 2016 dat de 'oude' (kalenderjaar-) bekostiging gewoon doorloopt en het samenwerkingsverband vanaf 1 januari 2016 het ondersteuningsbudget krijgt toegerekend, ook weer op kalenderjaarbasis op basis van 1 oktober 2015.

De bedragen van de lichte ondersteuning (LWOO, PRO en Overige lichte ondersteuning) die aan de orde zijn voor het samenwerkingsverband zijn als bijlage Ia en bijlage Ib aan deze notitie toegevoegd.

Uitputting bekostiging lichte ondersteuning LWOO resp. PRO

In de wettelijke regeling van de lichte ondersteuning LWOO resp. PRO is rekening gehouden met de mogelijkheid dat de bijdrage die betaald moet worden door het samenwerkingsverband als overdrachtsverplichting aan LWOO en PRO de bekostiging lichte ondersteuning van het samenwerkingsverband te boven gaat.

De samenwerkingsverbanden hebben tot 1 aug. 2014 niet te maken gehad met een dergelijke vorm van uitputting. Er moet echter rekening gehouden worden met de huidige situatie van passend onderwijs waarin daar mogelijk wel sprake van kan zijn. De inkomsten van het samenwerkingsverband passend onderwijs zijn gecompartmenteerd, maar voor de uitgaven zal het soms niet mogelijk zijn die te bestempelen als lichte of zware ondersteuning.

Overige specifieke zaken LWOO en PRO en aangekondigd beleid

De landelijke criteria blijven in eerste instantie van kracht voor de bepaling van de LWOO-leerling en de PRO-leerling (daarvoor blijft ook de screenings- en testinstrumentenlijst gelden). Onder passend onderwijs geldt voor de PRO-leerling dat er dan sprake moet zijn van een toelaatbaarheidsverklaring tot het PRO, terwijl voor de LWOO-leerling het oordeel 'aangewezen op het LWOO' de norm wordt. Deze verklaringen komen in de plaats van de indicatie afgegeven door de Regionale VerwijzingsCommissie (RVC), gegeven het feit dat de (16) RVC's met ingang van 1 augustus 2015 niet langer bestaan en het oordeel aan het samenwerkingsverband is⁵. De opheffing van de RVC's leidde tot een besparing van € 7,5 mln. die toegedeeld is aan de samenwerkingsverbanden VO.

Een samenwerkingsverband kan de huidige verplichte permanente commissie leerlingenzorg (PCL) onder passend onderwijs op vrijwillige basis in stand houden voor advies over de te geven ondersteuning.

Er komen nog nadere beslissingen over verdergaande veranderingen in de regelingen voor LWOO en PRO. Zo is onderzoek gedaan naar de gevolgen van het loslaten van de landelijke criteria voor de indicering tot een LWOO-leerling resp. PRO-leerling, en over het loslaten van de duur van de gelding van die indicering die nu de gehele schoolloopbaan van die leerling betreft. Medio 2014 (brief van 19 september 2014) is daarover een besluit genomen door de minister en komt via een traject de weg vrij op 1 aug. 2018 dat ieder samenwerkingsverband eigen criteria mag vaststellen voor de indicering LWOO resp. PRO en de duur van de ondersteuning zelf kan bepalen. Echter bij de behandeling van het wetsvoorstel integratie LWOO en PRO in passend onderwijs is een amendement aangenomen die aangeeft dat de indicering voor PRO-leerlingen blijft gebeuren op basis van landelijke objectieve toelatingscriteria.

De toekenning van LWOO-middelen blijft voorlopig alleen betrekking hebben op een school met VMBO, maar het beleid is erop gericht om ook dat los te laten. Een samenwerkingsverband dat voor de indicering eigen criteria wil hanteren, moet daarover

---

⁵ Voor leerlingen met een RVC-verklaring blijft deze verklaring gelden tot het einde van de schoolloopbaan van deze leerling.

overeenstemming bereiken met alle besturen in dat samenwerkingsverband. Een dergelijk besluit geldt voor LWOO en moet – nader uitgewerkt – vastgelegd zijn in het Ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband.

De LWOO-licentie is nu voorwaarde voor het ontvangen van LWOO-bekostiging. Als de mogelijkheid van het loslaten van de licentie er komt, zal het samenwerkingsverband ook de vrijheid krijgen de toewijzing van middelen naar eigen inzicht aan scholen met VMBO te geven, zij het dat in het Ondersteuningsplan nader uitgewerkt dient te zijn welke scholen het dan exact betreft en welke voorwaarden van toepassing zijn. De landelijk bepaalde omvang van de middelen voor de ondersteuning voor een leerling LWOO blijft daarbij gelden.

Nader onderzoek heeft plaats gevonden over de vraag of de verevening ook toegepast kan worden in de LWOO- en PRO-bekostiging. Geconcludeerd is dat dat vooralsnog niet mogelijk is. De minister zal in 2017 een besluit nemen over een nadere uitwerking van de bekostiging waarvoor dan gekozen wordt, maar dan moet er wel eerst een nieuw kabinet gevormd zijn.

De verplichting van een handelingsplan voor LWOO en PRO vervalt maar voor het PRO geldt wel dat er een ontwikkelingsperspectief (OPP) moet worden vastgesteld per leerling conform de regels van passend onderwijs. Voor het LWOO geldt het vereiste van een OPP niet (is opgenomen in de Varia-wet).

Overgangsregeling Overige lichte ondersteuning

Zoals eerder aangegeven is de grondslag van het aantal leerlingen in het 3^e en 4^e leerjaar VMBO vervangen door alle leerlingen VO. Deze wijziging is ingegaan per 1 augustus 2014 en in dat jaar moest dus rekening gehouden worden met de bekostiging in dat jaar volgens het oude systeem en vervolgens volgens het nieuwe systeem. Het bracht herverdeeffecten met zich mee en daarvoor is er een overgangsregeling vastgesteld.

Deze overgangsregeling berekent in eerste instantie de bekostiging op basis van de oude systematiek (leerlingen leerjaar 3 en 4 VMBO) en vervolgens op basis van de nieuwe systematiek (alle leerlingen VO) met als bekostigingsdatum 1 oktober 2013. Vervolgens wordt het bedrag van de oude systematiek verminderd met het bedrag van de nieuwe systematiek en dat levert het overgangsbedrag. Is dat overgangsbedrag positief dan ontvangt het samenwerkingsverband tot 1 januari 2017 een aanvulling, is het bedrag negatief dan ontvangt het samenwerkingsverband een korting.

De aanvulling is, voor het samenwerkingsverband passend onderwijs dat ingaat per 1 augustus 2014, voor de periode 1 augustus 2014 tot 1 januari 2015 twee-derde van de helft van het volledige overgangsbedrag⁶, voor de periode 1 januari 2015 tot 1 januari

---

⁶ Dat het hier gaat om de helft en niet 5/12^e deel heeft te maken met het feit dat de toekenning van het budget voor de lichte ondersteuning thans een betalingsritme heeft waarbij de helft wordt toegekend in het voorjaar en de andere helft in het najaar. Zie ook de Regeling Lichte Ondersteuning tot 1 augustus 2014 (Stcrt. 2014, nr. 5183, d.d. 25 februari 2014) en de Regeling regionaal zorgbudget (Stcrt. 2014, nr. 16885, d.d. 19 juni 2014). Daarin is aangegeven dat de helft van het jaarlijkse bedrag wordt

2016 twee-derde van het overgangsbedrag en voor de periode 1 januari 2016 tot 1 januari 2017 een-derde van het overgangsbedrag.

De korting vindt op analoge wijze plaats.

Deze overgangsregeling vindt plaats naast de tegelijkertijd van toepassing zijnde overgangsregeling van het vereveningsbudget.

---

toegekend voor de periode tot 1 augustus 2014. Zie verder ook de Regeling bekostiging exploitatiebekostiging VO, kalenderjaar 2015.

4 Bekostiging zware ondersteuning

Voor de bekostiging van de zware ondersteuning gelden dezelfde principes als voor de lichte ondersteuning. Ook hier basisbekostiging en ondersteuningsbekostiging.

Hierna wordt eerst de structurele situatie van de bekostiging geschetst, daarna wordt in hoofdstuk 5 apart stilgestaan bij de bekostiging gedurende de invoerings- en overgangperiode.

Het samenwerkingsverband ontvangt naast het bedrag per leerling voor de lichte ondersteuning ook een bedrag per leerling voor de zware ondersteuning. Bij deze toekenningen geldt steeds het onderscheid in personele bekostiging per schooljaar en materiële bekostiging per kalenderjaar. Dat de personele bekostiging toegekend wordt op basis van het schooljaar terwijl die toekenning in het VO steeds het kalenderjaar is, heeft te maken met de bekostigingssystematiek van het (V)SO, die als school voor primair onderwijs voor de personele bekostiging (nog steeds) gebaseerd is op het schooljaar. De toekenning van de personele bekostiging voor de zware ondersteuning kent zijn grondslag in een hoeveelheid formatie, uitgedrukt in een omvang van 0,00793 fte, die vervolgens wordt omgerekend op basis van de GPL van de functie OP in het (V)SO.

Voor de zware ondersteuning betreft het hierbij de toekenning van dit bedrag voor elke leerling VO, incl. de leerlingen LWOO en PRO en verminderd met de helft van het aantal leerlingen dat via het voortgezet algemeen volwassenenonderwijs aanwezig is (VAVO TG).

De samenstelling en omvang van het nieuwe samenwerkingsverband zal veelal niet erg afwijken van het oude samenwerkingsverband. Wel zal elk samenwerkingsverband waarschijnlijk te maken krijgen met veel meer vestigingen van VSO-scholen dan alleen degenen die op het grondgebied van het samenwerkingsverband gelegen zijn. Dat komt omdat veel leerlingen op VSO-scholen afkomstig zijn van woonplaatsen die soms op grote afstand gelegen zijn van de school en/of van de reguliere school waar de VSO-leerling voorheen ingeschreven was. Soms betreft het tientallen VSO-scholen waar een samenwerkingsverband mee te maken heeft. Omgekeerd heeft een VSO-school ook te maken met een groot aantal samenwerkingsverbanden. Tegelijkertijd kan het daarbij voor veel VSO-scholen slechts om één of enkele leerlingen gaan. De inschatting is dat deze grote spreiding na enige tijd waarschijnlijk wel terug zal lopen en dat gekeken zal worden naar VSO-scholen die 'dichter bij huis' zijn gelegen en waar al grotere aantallen leerlingen uit het samenwerkingsverband naar toe gaan. Dat is ook wenselijk vanuit het oogpunt goede afspraken te maken met de betreffende VSO-scholen.

Elke vestiging van een VSO-school met een brinnummer neemt deel aan het samenwerkingsverband waarin die vestiging gelegen is. Een school voor VSO kan meerdere vestigingen hebben die meer verspreid in een regio zijn en daardoor in meerdere samenwerkingsverbanden deelnemen. Ook kan een VSO-school buiten het grondgebied van het samenwerkingsverband liggen en leerlingen hebben die wel afkomstig zijn van een VO-school uit het samenwerkingsverband. Dan kan die VSO-school desgewenst ook deel uitmaken van dat samenwerkingsverband.

De bekostiging van de zware ondersteuning lijkt qua systematiek wel op die van de lichte ondersteuning maar er zijn ook duidelijke verschillen.

De VSO-school ontvangt evenals de school met LWOO en de PRO-school rechtstreeks van het Rijk de personele basisbekostiging. Deze bekostiging is niet gebudgetteerd en de basisbekostiging komt in principe overeen met de gemiddelde kosten van een reguliere leerling op een VO-school.

Naast de basisbekostiging ontvangt elke VSO-school bovendien van het Rijk een vast bedrag per school dat gezien kan worden als een vloer in de bekostiging voor elke school voor kosten die los staan van het aantal leerlingen. Datzelfde geldt ook voor de toekenning van een vast bedrag voor iedere VSO-school van het Rijk dat voor de materiële bekostiging wordt toegekend⁷.

De VSO-school ontvangt geen rechtstreekse ondersteuningsbekostiging van het Rijk, maar van het SWV. Uit het budget van het SWV wordt door DUO voor elke leerling een vast bedrag overgemaakt afhankelijk van de categorie waartoe de leerling gerekend wordt.

Er is sprake van drie categorieën oplopend in zwaarte waarbij het bedrag voor een categorie afgeleid is van de ondersteuningskosten die een leerling gemiddeld kost:

Categorie 1 (laag): gemiddelde kosten leerling VSO-school voor ZMLK, LZs of cluster 4.

Categorie 2 (midden): gemiddelde kosten leerling VSO-school voor LG.

Categorie 3 (hoog): gemiddelde kosten leerling VSO-school voor MG (ZMLK-LG).

Het samenwerkingsverband bepaalt als onderdeel van de toelaatbaarheidsverklaring in welke categorie de betreffende leerling wordt geplaatst.

De personele bekostiging wordt per schooljaar en de materiële bekostiging wordt per kalenderjaar vastgesteld.

Het bevoegd gezag van de **VSO-school** ontvangt rechtstreeks van het Rijk de personele basisbekostiging voor het komende schooljaar voor alle leerlingen op basis van de telling 1 oktober van het voorafgaande schooljaar, de zogenaamde T-1 systematiek.

Ook wordt het deel van het budget P&A dat overeenkomt met het budget dat voor een reguliere basisschoolleerling geldt, het basisdeel, door het Rijk bekostigd. Het overige deel van het budget P&A, het ondersteuningsdeel, is opgenomen in het ondersteuningsbudget voor elke categorie. Voor elke cumi leerling ('cumi' is afgeleid van culturele minderheid) wordt ook een vast bedrag in het budget P&A door het Rijk bekostigd als onderdeel van de basisbekostiging.

---

⁷ In het overleg is een voorstel in bespreking geweest om het onderscheid bij de materiële bekostiging van de vaste bedragen per schoolsoort te vervangen door een voor iedere VSO-school gelijk bedrag. Dat gebeurde vanuit de overweging dat er straks alleen nog maar sprake is van categorie 1, 2 of 3 leerlingen en de schoolsoort van cluster 3/4 er dan niet meer toe doet, zeker na verloop van tijd. Besloten is het onderscheid per schoolsoort nog in stand te houden, omdat de verevening al veel herverdeling teweeg brengt.

Ook worden de vaste bedragen per school voor de personele bekostiging rechtstreeks door het Rijk toegekend.

De personele ondersteuningsbekostiging voor het komende schooljaar wordt vanuit het budget van het samenwerkingsverband toegekend door DUO voor alle leerlingen op 1 oktober T-1 op de VSO-school in relatie tot de categorie waartoe een leerling behoort.

Het bevoegd gezag van de **VSO-school** ontvangt rechtstreeks van het Rijk de materiële basisbekostiging voor het komende kalenderjaar voor alle leerlingen op basis van de telling 1 oktober van het lopende schooljaar, de zogenaamde T-1 systematiek. Ook wordt het vaste bedrag per school, afhankelijk van de schoolsoort, en het vaste bedrag voor de sector VSO van die schoolsoort voor de materiële bekostiging rechtstreeks door het Rijk toegekend.

De materiële ondersteuningsbekostiging voor het komende kalenderjaar wordt door DUO toegekend uit het budget van het samenwerkingsverband voor alle leerlingen op 1 oktober T-1 op de VSO-school in relatie tot de categorie waartoe een leerling behoort.

Het samenwerkingsverband bekostigt uit de ontvangen middelen de VSO-scholen voor de ondersteuningskosten van de leerlingen die uit het verband afkomstig zijn. Deze bekostiging wordt uitgevoerd door DUO op basis van de telling van 1 okt. T-1 en die brengt de bekostiging van de VSO-scholen met leerlingen uit een bepaald verband in mindering op de zware bekostiging van dat samenwerkingsverband. De gegevens ontleend DUO aan de gegevens zoals die in de BasisRegister OnderwijsNummer (BRON, zie www.bron.nl) zijn opgegeven.

De gegevens zijn te achterhalen via de Kijkglazen:

[Samenwerkingsverbanden VO Kijkglazen](#)

Het samenwerkingsverband is verantwoordelijk voor de besteding van de ondersteuningsmiddelen. Dat betreft ook de ondersteuningsmiddelen die aan de VSO-school worden toegekend evenals de ondersteuningsmiddelen die aan de andere scholen worden toegekend of aan de deelnemende schoolbesturen.

Daarnaast ontvangt de VSO-school rechtstreeks van het Rijk de bekostiging die samenhangt

- met de hogere salariskosten van de schoolleiding en de extra directietoeslag (incl. de professionaliseringstoeslag),
- het budget Prestatiebox,
- de cumi-faciliteiten voor het onderwijsachterstandenbeleid,
- eventuele aanvullende bekostiging en overige subsidies OCW

De VSO-school ontvangt aanvullende bekostiging van het samenwerkingsverband op basis van de peildatum 1 februari van het samenwerkingsverband. Op grond van de peildatum dient het samenwerkingsverband aanvullend de VSO-school te bekostigen met basisbekostiging (personeel) voor het aantal leerlingen met een **nieuwe TLV** (ontvangen in de periode tussen 1 oktober en 1 februari daaropvolgend) minus het aantal leerlingen

dat uitgeschreven is in die periode zonder ingeschreven te worden in een andere VSO-school die onder passend onderwijs valt.

Daarenboven dient ook ondersteuningsbekostiging (personeel) te worden betaald voor datzelfde aantal. Hierbij dient nader gespecificeerd te worden om welke categorie van ondersteuningsbekostiging het gaat en wordt gerekend met de bedragen die per categorie gelden. De uitkomsten worden per VSO-school gesommeerd naar personele resp. materiële bekostiging.

In onderstaand schema een voorbeeldmatig overzicht van de wijze van bekostiging:

Bekostiging schooljaar T/T+1					
		1 okt.T-1			uitgeschreven IIn en nieuwe TLV*
VSO	cat 1	200			10
	cat 2	10			1
	cat 3	15			-1
		<i>basisbekostiging Rijk</i>	<i>ondersteuningsbekostiging SWV</i>		
DUO-CFI, 1 okt.	cat 1	200 x bedrag basisbekostiging	200 x bedrag cat 1		
	cat 2	10 x bedrag basisbekostiging	10 x bedrag cat 2		
	cat 3	15 x bedrag basisbekostiging	15 x bedrag cat 3		
					<i>basisbekostiging</i>
					<i>ondersteuningsbekostiging</i>
SWV	cat 1		10 x bedrag basisbekostiging		10 x bedrag cat 1
	cat 2		1 x bedrag basisbekostiging		1 x bedrag cat 2
	cat 3		-1 x bedrag basisbekostiging		-1 x bedrag cat 3
			Sommatie:		groter of gelijk aan 0
					groter of gelijk aan 0

Bekostiging VSO-school schooljaar T/T+1

Voor de instroom tellen alleen de na 1 okt. T-1 ingeschreven leerlingen mee met een nieuwe TLV. De uitstroom betreffen alleen de uitgeschreven leerlingen die niet doorstromen naar een andere VSO-school. Een leerling die van SO naar VSO doorstroomt, betekent een uitstroom voor het SO en een nieuwe TLV voor het VSO. Per categorie wordt het nettoresultaat per school⁸ bepaald. Vervolgens wordt de personele resp. materiële bekostiging bepaald voor de basisbekostiging resp. de ondersteuningsbekostiging door sommatie over alle categorieën. Wanneer de uitkomst van een van deze twee berekeningen per school (personele basis- en ondersteuningsbekostiging, materiële basis- en materiële ondersteuningsbekostiging) negatief wordt, wordt de uitkomst van die berekening gelijk gesteld aan 0.

Met dit schema wordt de essentie van de bekostiging van het samenwerkingsverband aan de VSO-school weergegeven. In dit voorbeeld is sprake van één VSO-school. Wanneer er meerdere VSO-scholen in het samenwerkingsverband aanwezig zijn moet deze wijze van berekenen per school worden uitgevoerd. Het kan immers zo zijn dat de ene VSO-school op de peildatum voor een bepaalde categorie meer leerlingen heeft terwijl de andere VSO-school voor diezelfde categorie op de peildatum minder leerlingen heeft dan op de teldatum. De verrekening dient via het samenwerkingsverband te lopen. Zoals uit het voorbeeld blijkt zou het ook zo kunnen zijn dat voor een bepaalde categorie een terugbetaling dient plaats te vinden. De school krijgt van DUO voor 15 leerlingen categorie 3 bekostiging, maar op de peildatum is er één leerling van die categorie minder. De VSO-school zou dan de ondersteuningsmiddelen voor die ene categorie 3

⁸ Indien een school meerdere vestigingen in een bepaald samenwerkingsverband heeft, worden de gegevens van die vestigingen voor de groeiregeling samengevoegd.

leerling moeten terugbetalen en dat gebeurt dan door dit te verrekenen met de betaling voor het meerdere aantal leerlingen van de andere categorieën. Mocht het zo zijn dat de gehele sommatie negatief wordt, dan is afgesproken (door PO-Raad en VO-Raad in het overleg met het ministerie) dat de uitkomst dan gelijk gesteld wordt aan 0.

In de wet is opgenomen dat DUO de betalingsregeling per 1 oktober uitvoert en dat het samenwerkingsverband de verrekening op basis van de peildatum zelf uitvoert.

Opvallend is dat in de wet de overdracht van de basisbekostiging bij het VSO niet aan de orde komt in artikel 85d WVO. Het lijkt erop alsof die niet betaald zou hoeven te worden. In bovenstaand voorbeeld is die betaling wel opgenomen. Het lijkt onwaarschijnlijk dat het de bedoeling was dit achterwege te laten bij het VSO. Deze omissie in de wet wordt nu niet meer hersteld door een wetwijziging, maar de PO-Raad en de VO-Raad hebben met OCW afgesproken dat een samenwerkingsverband dit nu zelf kan corrigeren. Daartoe wordt in de instrumenten Kijkdoos groeiregeling PO resp. VO resp. (V)SO die keuzemogelijkheid ingebouwd met het advies de basisbekostiging ook tot de overdrachtsverplichting te rekenen.

Voor de materiële bekostiging van de VSO-school geldt dat de peildatum volgens de tekst van de wet geen aanvulling in de bekostiging geeft voor de materiële bekostiging. Het advies is om dat als samenwerkingsverband toch te doen. Er is immers geen sprake van een groeiregeling en het zou er op neerkomen dat er wel een aanvulling komt voor de personele bekostiging, maar niet voor de materiële bekostiging. Het principe moet toch gelden dat er personele en materiële bekostiging plaatsvindt voor iedere leerling. Het advies is om de peildatum ook voor de materiële bekostiging te hanteren naar analogie van de personele bekostiging. Ook dit wordt gesteund door de PO-Raad en de VO-Raad conform de afspraak met OCW om correctie mogelijk te maken⁹.

De bedragen die aan de orde zijn voor het samenwerkingsverband en voor het VSO zijn als bijlage IIa en IIb aan deze notitie toegevoegd.

Uitputting bekostiging zware ondersteuning

In de wettelijke regeling van de bekostiging van de zware ondersteuning is rekening gehouden met de mogelijkheid dat de bijdrage die betaald moet worden door het samenwerkingsverband als overdrachtsverplichting aan het VSO de mogelijkheden van het samenwerkingsverband te boven gaan.

In de wet (WVO artikel 85c, WEC artikel 119) is daarbij voor de personele bekostiging opgenomen dat wanneer de overdrachtsbekostiging aan het VSO op basis van de teldatum 1 okt. T-1 groter is dan de bekostiging voor de zware ondersteuning aan het samenwerkingsverband (het bedrag per leerling VO), de besturen van de VO-scholen en

---

⁹ Er wordt geconstateerd dat deze wijze van tellen van de groei tot gevolg heeft dat een overgang van een leerling van de ene (V)SO-school naar de andere (V)SO-school – het betreft geen overgang SO naar VSO - voor de betreffende scholen financiële gevolgen heeft die niet worden bijgesteld. Die conclusie is juist. De ene school krijgt o.b.v. 1 okt. T-1 bekostiging voor een leerling voor het schooljaar T/T+1, terwijl die leerling voor 1 augustus T is overgegaan van VSO-school A naar VSO-school B en die school B krijgt geen aanvullende bekostiging. Dit is een zaak die de beide scholen onderling nader moeten bezien en zij kunnen desgewenst afspraken maken om de bekostigingsgelden in zo'n geval over te dragen van school A naar school B.

de VSO-scholen in de ontbrekende bekostiging moeten bijdragen in relatie tot het aantal leerlingen. De bepaling van de bijdrage per school moet in het ondersteuningsplan zijn vastgelegd waarbij het voor de hand ligt het tekort om te rekenen in een bedrag per leerling VO/VSO.

Wanneer er sprake is van een tekort in verband met de overdrachtsverplichting voor de personele bekostiging in verband met de peildatum geldt deze bijdrageregeling ook (WVO artikel 85d). Ook hieraan wordt bijgedragen door iedere leerling VO/VSO die tot het betreffende samenwerkingsverband behoort.

Voor de materiële ondersteuningsbekostiging is de benadering in de wet niet gelijk aan die van de personele ondersteuningsbekostiging. Voor de overdrachtsverplichting voortvloeiend uit de peildatum geldt in de wet geen verplichting m.b.t. de materiële bekostiging. Zoals hiervoor aangegeven is het advies de peildatum wel te hanteren voor de overdracht van ook de materiële basisbekostiging en ondersteuningsbekostiging, op analoge wijze als de personele basisbekostiging en ondersteuningsbekostiging. Ook dit is in het instrument Kijkdoos groeiregeling SWV VO opgenomen en in het afzonderlijke instrument Kijkdoos groeiregeling VSO.

Er moet rekening gehouden worden met de komende situatie onder passend onderwijs waarin sprake kan zijn van uitputting van de zware bekostiging op basis van de teldatum 1 okt. T-1, dan wel van uitputting van de zware bekostiging op basis van de overdrachtsverplichting aan basis- en ondersteuningsbekostiging in verband met de peildatum. Dit kan het geval zijn voor de personele bekostiging en/of de materiële bekostiging. Tijdens de invoering van passend onderwijs geldt een overgangsregeling in verband met de verevening die mogelijk nog enige ruimte geeft aan samenwerkingsverbanden die relatief veel leerlingen met een indicatie hadden, maar die wordt afgebouwd en dan kan de uitputting zeker een rol gaan spelen.

5 Invoeringssystematiek

Lichte ondersteuning

De bekostiging van de lichte ondersteuning ondergaat, zoals hiervoor geschetst in hoofdstuk 3, veranderingen. Een samenwerkingsverband zal rekening moeten houden met deze, soms ingrijpende veranderingen.

De grondslag van het leerlingenaantal voor de bekostiging van de lichte ondersteuning is gewijzigd. In plaats van het aantal leerlingen leerjaar 3 en 4 van het VMBO is het totaal aantal leerlingen VO nu bepalend. Voor de herverdeeleffecten geldt een overgangsregeling. Voor 2014 wordt het verschil in beide berekeningswijzen voor 2/3e verdisconteerd vanaf de ingang van het samenwerkingsverband passend onderwijs per 1 augustus 2014, voor 2015 voor twee derde en voor 2016 voor één derde.

Voor het kalenderjaar 2014 en 2015 vond er nog geen wijziging plaats in de toekenning van de middelen voor de ondersteuning LWOO en PRO. Met ingang van 1 augustus 2015 vallen LWOO en PRO onder het samenwerkingsverband passend onderwijs, maar dat heeft nog geen financiële gevolgen voor het samenwerkingsverband of de bekostiging van het LWOO resp. PRO. Dat werd pas het geval met ingang van 1 januari 2016.

Dan ontvangt het samenwerkingsverband in principe een vast bedrag voor de personele resp. de materiële bekostiging, per fictieve leerling LWOO resp. per fictieve leerling PRO. Het aantal fictieve leerlingen wordt vastgesteld op basis van het percentage dat is vastgesteld op de teldatum 1 oktober 2012 op grond van het aantal LWOO-leerlingen resp. het aantal PRO-leerlingen en het totaal aantal VO-leerlingen op die teldatum. Dat percentage wordt gehanteerd t.o.v. het feitelijke aantal VO-leerlingen (incl. LWOO en PRO) op 1 oktober 2015 voor de bepaling van het fictieve aantal leerlingen LWOO resp. PRO. Dat percentage wordt op dezelfde wijze toegepast voor de jaren daarna met de telling van het totaal aantal leerlingen VO.

Zware ondersteuning

De bekostiging van het samenwerkingsverband voor de zware ondersteuning is nogal veranderd. Daarom voor deze bekostiging een overzicht van schooljaar tot schooljaar, waarbij de afgesloten schooljaren 2014-2015 en 2015-2016 in bijlage III zijn opgenomen.

Schooljaar 2016-2017

Het samenwerkingsverband wordt bekostigd op basis van de normbekostiging waaraan 95% van het positieve of 90% van het negatieve bedrag van de overgangsregeling wordt toegevoegd. Het oorspronkelijke vereveningsbedrag, vastgesteld voor het schooljaar 2015-2016, wordt telkenjare geïndexeerd naar het actuele schooljaar waarbij onderscheid wordt gemaakt naar personele en materiële verevening.

Met de verlaging van 100% naar 95% resp. 90% wordt de eerste stap van de overgangsregeling gezet.

Deze bekostiging vindt ook plaats in de daaropvolgende schooljaren (in schooljaar 2017-2018 80% resp. 75%), zij het dat het percentage van de overgangsregeling dan daalt naar 60%, 30% en 0%. In 2020-2021 is dus alleen nog maar sprake van de normbekostiging.

Bijlage I Bedragen lichte ondersteuning

1. Kalenderjaar 2017, nieuwe SWV

Norm toekenning Overige lichte ondersteuning (Reg zorgbudget, Rebound, Herstart en Op de Rails)

Bedrag per leerling VO (incl. LWOO en PRO): € 79 Pers + € 14 Mat.

Het berekende overgangsbudget werd nog voor één derde toegekend aan het SWV voor de periode van 1 januari 2016 tot 1 januari 2017.

2. Normen voor LWOO en PRO, ondersteuningsbedragen per leerling 2017

Ondersteuningsbedrag personeel per lln. LWOO resp. PRO: € 4.106,07 (prijsofferte okt. 2016).

Ondersteuningsbedrag materieel per lln. LWOO resp. PRO: € 176,06 (prijsofferte okt. 2016).

Bijlage II Bedragen zware ondersteuning SWV en (V)SO

Structurele bedragen SWV o.b.v. prijzen personeel (prijspeil 17-18 maart 2017) en materieel (prijspeil 2017)

Personele bekostiging zware ondersteuning

Personeel	fte	17/18	18/19 en volgende
	0,00793	533,18	533,77
Materieel		2017	2018 en volgende
		28,42	28,42

Bedragen (V)SO vanaf 1 augustus 2017 o.b.v. prijzen 2017-2018 (oktober 2016)

Vast per school exclusief directie	€ 26.892,05	€ 1.218,18	€ 77.458,40
per leerling SO <8	€ 1.294,87	€ 58,66	€ 3.729,67
per leerling SO ≥8	€ 900,68	€ 40,80	€ 2.594,27
per leerling VSO	€ 1.753,23	€ 79,42	€ 5.049,91
cumi-leerling	€ 882,35	€ 39,97	€ 2.541,46

Budget P&A per leerling € 469,67

Directietoelagen

aantal leerlingen	SO of VSO	SOVSO	MG SO of VSO	MG SOVSO
0	22.575,21	22.575,21	42.508,42	42.508,42
50	42.508,42	62.441,63	42.508,42	62.441,63

Personele ondersteuningsbekostiging (V)SO-leerling

o.b.v. prijzen P: 2017-2018 (maart 2017)

categorie 1	€ 9.431,63
categorie 2	€ 16.721,35
categorie 3	€ 20.790,72

Materiële Basisbekostiging 2017

Materiële Ondersteuningsbekostiging 2017

		Cat 1	Cat 2	Cat 3
Per leerling VSO:	€ 1.205,24	€ 611,69	€ 952,92	€ 1.105,30

(Voor 2018 is de materiële bekostiging vanaf medio sept. 2017 bekend)

Basisbekostiging (o.b.v. GPL) plus ondersteuningsbekostiging (V)SO per leerling categorie 1			
<i>P = 2017-2018 (maart 2017); M = 2017</i>	per leerling SO < 8 jr	per leerling SO ≥ 8 jr	per leerling VSO
Personele basisbekostiging (+P&A-budget)	€ 4.199,34	€ 3.063,94	€ 5.519,58
Personele ondersteuningsbekostiging	€ 9.332,84	€ 8.475,36	€ 9.431,63
Materiële basisbekostiging	€ 665,11	€ 584,59	€ 1.205,24
Materiële ondersteuningsbekostiging	€ 739,19	€ 821,66	€ 611,69
Totaal	€ 14.936,48	€ 12.945,55	€ 16.768,14
Basisbekostiging (o.b.v. GPL) plus ondersteuningsbekostiging (V)SO per leerling categorie 2			
<i>P = 2017-2018 (maart 2017); M = 2017</i>	per leerling SO < 8 jr	per leerling SO ≥ 8 jr	per leerling VSO
Personele basisbekostiging (+P&A-budget)	€ 4.199,34	€ 3.063,94	€ 5.519,58
Personele ondersteuningsbekostiging	€ 13.355,81	€ 14.463,46	€ 16.327,59
Materiële basisbekostiging	€ 665,11	€ 584,59	€ 1.205,24
Materiële ondersteuningsbekostiging	€ 1.210,53	€ 1.291,57	€ 952,92
Totaal	€ 19.430,79	€ 19.403,56	€ 24.005,33
Basisbekostiging (o.b.v. GPL) plus ondersteuningsbekostiging (V)SO per leerling categorie 3			
<i>P = 2017-2018 (maart 2017); M = 2017</i>	per leerling SO < 8 jr	per leerling SO ≥ 8 jr	per leerling VSO
Personele basisbekostiging (+P&A-budget)	€ 4.199,34	€ 3.063,94	€ 5.519,58
Personele ondersteuningsbekostiging	€ 20.346,95	€ 21.454,60	€ 20.304,60
Materiële basisbekostiging	€ 665,11	€ 584,59	€ 1.205,24
Materiële ondersteuningsbekostiging	€ 1.585,75	€ 1.579,36	€ 1.105,30
Totaal	€ 26.797,15	€ 26.682,49	€ 28.134,72

Bijlage III Invoering Zware ondersteuning in 2014-2015 en 2015-2016

Schooljaar 2014-2015

Omdat de normbekostiging wettelijk pas per 1 augustus 2014 van kracht werd, is de bekostiging voor het schooljaar 2014-2015 gebaseerd op het in het voorjaar 2014 geldende Besluit bekostiging WEC en de daaruit voortvloeiende Regeling bekostiging personeel PO 2014-2015 die in april 2014 verscheen. De materiële bekostiging wordt per kalenderjaar toegekend en zal tot 1 januari 2015 rechtstreeks naar de school VSO gaan. Voor geheel 2015 gaat de genormeerde materiële ondersteuningsbekostiging vervolgens toegerekend worden aan het samenwerkingsverband.

Daarom is in het schooljaar 2014-2015 slechts sprake van een beperkte mate van bekostiging van de zware ondersteuning voor het samenwerkingsverband. De middelen die voor het reguliere deel van de rugzakken – personeel en materieel - beschikbaar zijn op basis van de telling 1 oktober 2013 zijn niet toegekend aan de betreffende scholen, maar aan het samenwerkingsverband. Simpel gezegd: het rugzakgeld van de reguliere VO-scholen gaat naar het samenwerkingsverband¹⁰. De uitkomst per samenwerkingsverband wordt bepaald op basis van het aantal leerlingen met een rugzak per 1 oktober 2013 met de tabel die geldig is voor het schooljaar 2014-2015. Dit bedrag voor zware ondersteuning wordt in principe toegevoegd aan het budget van het samenwerkingsverband. Ook wordt het geld dat vrijviel door de beëindiging van een aantal regelingen¹¹ per 1 augustus 2014 omgerekend in een bedrag per leerling personele resp. materiële bekostiging dat toegevoegd is aan het budget voor de zware ondersteuning.

Voor het schooljaar 2014-2015 is dan al een bedrag afgetrokken voor de toepassing van onder andere de groeiregeling (V)SO van de teldatum 16 januari 2014 voor het schooljaar 14-15, die door DUO nog is uitgevoerd. Met ingang van 1 augustus 2015 is dat bedrag per leerling weer terug gekomen in de normatieve bekostiging.

Het schooldeel van de rugzak plus het bedrag per leerling gaf zo het totale budget zware ondersteuning dat het samenwerkingsverband van het Rijk ontving in 2014-2015.

Van belang hierbij is dat de rechten van de rugzakleerlingen in het regulier onderwijs met ingang van 1 augustus 2014 formeel vervallen. Voor het budget betekent het ook dat de rugzakmiddelen op 1 augustus 2014 (teldatum 1 oktober 2013) niet gelijk hoeven te zijn aan die van 31 juli 2014¹². Er kunnen immers tussen 1 okt. 2013 en 1 aug. 2014 nog nieuwe rugzakken bijgekomen zijn. Bovendien moet er rekening worden gehouden met

---

¹⁰ Het rugzakgeld omvat momenteel de toekenning op schooljaarbasis van personele en de materiële bekostiging. In de wet wordt het materiële deel op basis van kalenderjaar toegedeeld met ingang van 1 januari 2015.

¹¹ Dit betreft regelingen die aanvankelijk vielen onder de geplande bezuinigingen op 'bureaucratie, projecten en aanvullende bekostiging' die in totaal 133,7 mln. omvatten. Doordat die bezuinigingen toch niet doorgaan komt het geld van een aantal van de regelingen die het hier betrof – soms gefaseerd - vrij. Dat betreft het budget van de regionale expertisecentra, steunpunten autisme en de groeiregelingen.

¹² Dat er sprake is van indexering per 1 augustus 2014 laten we hierbij gemakshalve buiten beschouwing.

het feit dat aan het eind van het schooljaar ongetwijfeld enkele leerlingen zullen uitstromen die een rugzak hadden.

De bekostiging van de ambulante begeleiding is vanaf 1 augustus 2014 nog een jaar toegekend aan (de bevoegde gezagen van de vestigingen van) het VSO. Tenzij er sprake was van opting out. Dan is het geld naar het SWV gegaan maar moet die ook het bijbehorende personeel van het VSO overnemen.

Per 2015/2016 is de bekostiging van de ambulante begeleiding naar het samenwerkingsverband gegaan. Wanneer een samenwerkingsverband met de betrokken VSO-scholen voor 1 augustus 2015 geen overeenstemming bereikte over de overname/bekostiging van personeel van de scholen (V)SO in het verband (opting out), heeft het samenwerkingsverband voor het AB-budget een herbestedingsverplichting bij de VSO-school¹³. Over de zogenaamde opting-out vond overleg plaats omtrent de condities die daarbij gelden en dit is vastgelegd in het 'Onderhandelaarsakkoord mobiliteit passend onderwijs', ook wel bekend als het tripartiteakkoord. In dit akkoord, dat sinds 7 juni 2013 van kracht is, is ook het personeel dat in dienst is bij REC's meegenomen. De kern van het akkoord is dat zoveel mogelijk personeelsleden mee overgaan naar het passend onderwijs om ontslagen en uitkeringen te voorkomen en de expertise en deskundigheid van het (voortgezet) speciaal onderwijs te behouden.

Het samenwerkingsverband had in het schooljaar 2014-2015 trekkingsrechten op de VSO-scholen wat de ambulante begeleiding betreft. Het trekkingsrecht gold voor het samenwerkingsverband bij de VSO-scholen die begeleiding verzorgden voor leerlingen met leerlinggebonden financiering op de teldatum 1 oktober 2013. De omvang van deze trekkingsrechten was in totaal – wat het budget betreft – gelijk aan de ambulante begeleiding die aan de VSO-school werd toegekend op basis van de telling 1 oktober 2013. Voor deze trekkingsrechten had een samenwerkingsverband vaak te maken hebben met meerdere VSO-scholen, ook VSO-scholen die niet in het eigen samenwerkingsverband deelnemen.¹⁴

---

¹³ De telling van 1 oktober 2013 geeft de opgave van het aantal rugzakken met de daarbij behorende bekostiging van ambulante begeleiding voor het schooljaar 2014/2015. Vanaf 1 augustus 2014 echter vervalt de indicering voor de rugzakken en dat maakt het bepalen van het aantal leerlingen met een rugzak op 1 oktober 2014 dus niet mogelijk. Voor het bepalen van het voormalig bedrag voor ambulante begeleiding dat door het samenwerkingsverband per 2015/2016 verplicht moet worden herbestede bij het (V)SO is daarom ook uitgegaan van de teldatum van 1 oktober 2013. De reden hiervoor is, dat dit het meest tegemoet komt aan de afspraken die in verband met een optimale mobiliteit passend onderwijs worden gemaakt.

¹⁴ Het is niet onredelijk wanneer VSO-scholen kosten voor materiële uitgaven die door hen zijn gemaakt in het kader van deze trekkingsrechten - voor zover het de periode 1 jan. 2015 tot 1 augustus 2015 betreft – in rekening brengen bij de samenwerkingsverbanden. De materiële bekostiging aan de VSO-scholen voor de ambulante begeleiding is immers gestopt per 1 januari 2015 en het landelijke budget dat daarmee samenhangt is vanaf 1 januari 2015 in het gemiddelde bedrag per leerling toegekend aan het samenwerkingsverband. Daarbij is het legitiem dat een SWV vraagt naar een specificatie van die kosten en ook zicht heeft op de uitgaven van de school van de personele bekostiging voor deze ambulante begeleiding.

Schooljaar 2015-2016

In het schooljaar 2015-2016 verandert de bekostiging van de zware ondersteuning voor het samenwerkingsverband ingrijpender. De reguliere personele ondersteuningsmiddelen die landelijk beschikbaar zijn voor het VSO op basis van de telling 1 oktober 2011 plus de personele middelen die voor het school- en ambulante deel van de rugzakken beschikbaar zijn op basis van de telling 1 oktober 2011 worden versleuteld in een landelijk gelijk bedrag per leerling en als zodanig toegekend aan het samenwerkingsverband¹⁵.

Het op deze wijze bepaalde bedrag per leerling wordt geïndexeerd naar het schooljaar 2015-2016. Voor de versleuteling op landelijk niveau wordt uitgegaan van het totaal aantal leerlingen per 1 oktober 2014 op de VO-scholen. Dit leidt tot een bedrag per leerling samenwerkingsverband in de orde van grootte van ongeveer € 541 (waarvan personele bekostiging ongeveer € 513 en materiële bekostiging ongeveer € 28 op basis van prijsniveau 2015-2016 resp. 2016).¹⁶

De toekenning van de materiële bekostiging in het kalenderjaar 2015 (teldatum 1 oktober 2014) vindt vanaf 1 januari 2015 aan het samenwerkingsverband plaats. De materiële bekostiging voor het kalenderjaar 2016 aan het samenwerkingsverband vindt vervolgens plaats op basis van de teldatum 1 oktober 2015.

Voor het budget ambulante begeleiding, bepaald op basis van de telling op 1 okt. 2013 komt daarbij de opdracht het geld in overleg met de VSO-school te besteden door óf personeel van het (V)SO-REC aan te stellen bij het samenwerkingsverband óf geld te besteden bij de VSO-scholen voor de dienstverlening van de (ambulante) begeleiding en ondersteuning voor zover daaraan behoefte bestaat. Het gaat hierbij om een inspanningsverplichting zodat het SWV zelf bepaalt welke expertise en in welke omvang die expertise benodigd is en vervolgens op basis van overleg wordt vastgesteld welke personeelsleden worden overgenomen dan wel worden ingezet conform het ondersteuningsplan. De omvang van de herbestedingsverplichting wordt berekend op basis van de teldatum 1 oktober 2013 met de prijzen die voor 2014-2015 van toepassing zijn. Die prijzen zijn voor 2014-2015 definitief vastgesteld in de publicatie Staatscourant van 28 september 2015. De omvang van dat bedrag wordt voor 2015-2016 geïndexeerd met de index die van toepassing is voor het onderwijzend personeel. In de publicatie Staatscourant van 26 oktober 2015 is die index vermeld op pg. 20 aan het eind van de eerste alinea en bedraagt 3,677%.

---

¹⁵ Van belang hierbij is dat het schooldeel van de rugzak die hierin wordt meegenomen gebaseerd is op het budget per 1 oktober 2011 op landelijk niveau, terwijl de toekenning voor 2014-2015 gebaseerd is op de teldatum 1 oktober 2013 voor de leerlingen die in aanmerking komen voor het schooldeel van de rugzak (LGF) die dan van toepassing is.

¹⁶ Daarbij is rekening gehouden met het centraal regelen van bijzondere bekostiging ten behoeve van het onderwijs en de zorg aan leerlingen met een ernstige meervoudige beperking. Dat zijn niet alle leerlingen van categorie 3, maar slechts een deel ervan namelijk leerlingen met een combinatie van een (zeer) ernstige verstandelijke beperking (IQ tot 35), een lichamelijke beperking en bijkomende stoornissen voor wie naast extra ondersteuning ook extra zorg nodig is. (Zie verder: Stcrt 2015 nr. 19108, d.d. 10 juli 2015.)

Van het budget dat een samenwerkingsverband toegerekend krijgt, wordt meteen de bekostiging aan de VSO-scholen in mindering gebracht, op grond van het aantal leerlingen op 1 oktober 2014 per categorie – met de daarbij behorende prijs – die van het betreffende samenwerkingsverband afkomstig zijn, dan wel op basis van woonplaats ten laste komen van dat samenwerkingsverband.

Het resterende bedrag wordt in principe toegevoegd aan het budget van de lichte ondersteuning van het samenwerkingsverband. Echter, wanneer het resterende bedrag negatief blijkt te zijn wordt dit als een tekort gezien dat eerst moet worden aangevuld door de in het samenwerkingsverband deelnemende schoolbesturen naar rato van het aantal leerlingen. De schoolbesturen van het VSO moeten ook aanvullen en blijven in deze naar rato berekening niet buiten beschouwing. Deze benadering is de zogenaamde compartimentering van de lichte en de zware ondersteuning¹⁷ die ook voor het PO geldt.

Bij de start per 1 augustus 2014 zijn alle leerlingen op een (vestiging van een) VSO-school toegerekend aan het samenwerkingsverband van de woonplaats van de leerling. Dit gebeurde omdat het niet mogelijk was na te gaan welk samenwerkingsverband oorspronkelijk verantwoordelijk was voor de plaatsing van de 'zittende' leerlingen op de VSO-vestiging in dat samenwerkingsverband. Pas nadat alle leerlingen op een VSO-school op grond van de wet passend onderwijs naar de VSO-school zijn verwezen met een TLV, vindt de structurele toerekening aan het juiste verband – dat de TLV heeft afgegeven – plaats. Voor de berekening van het vereveningsbedrag heeft deze toerekening van de leerlingen op dezelfde wijze plaatsgevonden. Daardoor ontstaat over het algemeen geen negatief effect voor de samenwerkingsverbanden van de 'woonplaats toerekening' waartoe deze vestigingen behoren, soms zelfs integendeel. De samenwerkingsverbanden hebben twee jaar de tijd (tot 1 augustus 2016) om de zittende leerlingen te 'herindiceren'. Maar ook dan hebben veel leerlingen een toelaatbaarheidsverklaring gekregen waarbij de oorspronkelijke reguliere school van herkomst buiten beschouwing blijft. Of omdat het niet meer is te achterhalen, of omdat er sprake is van 'onder-instroom'.

De rechten van de rugzakleerlingen in het regulier onderwijs vervielen met ingang van 1 augustus 2014. Uiteraard gold hierbij dat eventuele wijziging van de ondersteuning die op basis van de rugzak plaatsvond, op zorgvuldige wijze en in goed overleg met de betrokkenen tot stand moest komen.

Voor dit schooljaar is ook de overgangsregeling (vereveningsregeling) vastgesteld en de daarbij behorende bedragen. Daarbij wordt onderscheid gemaakt in de personele en de materiële bekostiging waarbij wel dezelfde benadering geldt. Dat houdt in dat er een bedrag wordt vastgesteld dat toegevoegd wordt aan het normatieve ondersteuningsbudget van het samenwerkingsverband.

---

¹⁷ Het staat overigens een samenwerkingsverband vrij om uit de beschikbare middelen van de 'lichte ondersteuning' een bedrag naar de schoolbesturen over te maken voor ondersteuningsactiviteiten dat geheel of gedeeltelijk overeen komt met hetgeen voor de bekostiging van de VSO-scholen moet worden bijgedragen.

De omvang van dat bedrag wordt in dit schooljaar resp. kalenderjaar als volgt bepaald:

$(\text{ondersteuningskosten} - \text{normatieve bekostiging}) * 100\%$

Ondersteuningskosten zijn: de feitelijke genormeerde ondersteuningskosten van VSO-leerlingen die bij het samenwerkingsverband behoren op 1-10-2011, plus de rugzakkosten van dat samenwerkingsverband op basis van de telling 1 okt. 2011, plus het budget ambulante begeleiding van dat samenwerkingsverband op basis van de telling 1 oktober 2011. De prijzen die hierbij worden gehanteerd zijn de actuele prijzen zoals die van toepassing zijn voor 2015-2016. Een en ander uitgesplitst in personele resp. materiële bekostiging.

Normatieve bekostiging is de bekostiging zoals die in totaal op 1 oktober 2011 landelijk beschikbaar was. Dit budget wordt omgerekend in een bedrag per leerling samenwerkingsverband waarbij alle leerlingen van dat samenwerkingsverband van de VO-scholen, incl. LWOO en PRO, meetellen. Dit bedrag per leerling is in principe de bekostiging van een samenwerkingsverband nadat de hele overgangperiode is afgerond en gaat uit van de verevening van de ondersteuningskosten over het hele land. Dit bedrag is nog aangevuld (nu aanvankelijk geplande bezuinigingen niet doorgaan) met het budget dat vrijviel door het beëindigen van een aantal regelingen per 1 augustus 2014. Dat betrof onder andere het budget voor de groeiregelingen dat ook overgegaan is naar de samenwerkingsverbanden. Voor de berekening van het vereveningsbudget per samenwerkingsverband wordt dit aanvullende budget buiten beschouwing gelaten voor het verkrijgen van een juiste vergelijking op basis van de ijkdatum 1 oktober 2011. Daarom is er nu sprake van een normbekostiging verevening en van een normbekostiging totaal. De normbekostiging verevening geeft het bedrag per leerling dat herleid is van de feitelijke landelijke situatie per 1 oktober 2011. De normbekostiging totaal geeft het bedrag per leerling dat herleid is van het totaal beschikbare budget.

Het verschil tussen Ondersteuningskosten 1 oktober 2011 en de Normatieve bekostiging verevening per 1 oktober 2011 is het bedrag van de overgangsregeling. In de komende jaren 2016-2017 en daarna wordt het bedrag van de overgangsregeling in vijf stappen afgebouwd. Daarbij worden percentages gehanteerd van 90%, 75%, 60%, 30% en dan 0%. Inmiddels is afgesproken (brief van de staatssecretaris van 3 maart 2014 aan de Tweede Kamer) dat bij de afbouw van het vereveningsbedrag de percentages iets worden bijgesteld zodat de verbanden die geleidelijk minder overgangsbudget krijgen, daar voordeel van hebben. Het wordt dan 95% in plaats van 90% en 80% in plaats van 75%. Voor de opbouw blijven de 'oude' percentages (90% en 75%) gelden.

Het bedrag zal in het ene verband positief zijn, in het andere verband negatief. Met andere woorden, het ene verband krijgt een bijdrage, maar die bijdrage neemt geleidelijk af tot 0, het andere verband krijgt een korting, en deze korting neemt ook geleidelijk af tot 0.

